

**АКАДЕМИЈА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА ШУМАДИЈА
ОДСЕК У КРАГУЈЕВЦУ**

**Карактеристике градског транспорта путника
Семинарски рад из предмета: Јавни транспорт путника**

Наставник:

Студент:

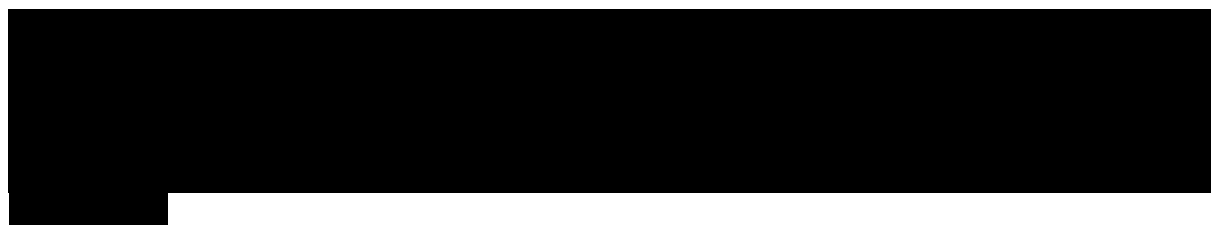
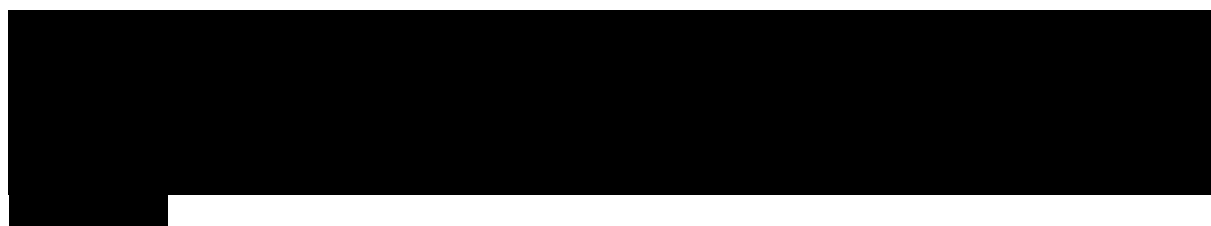
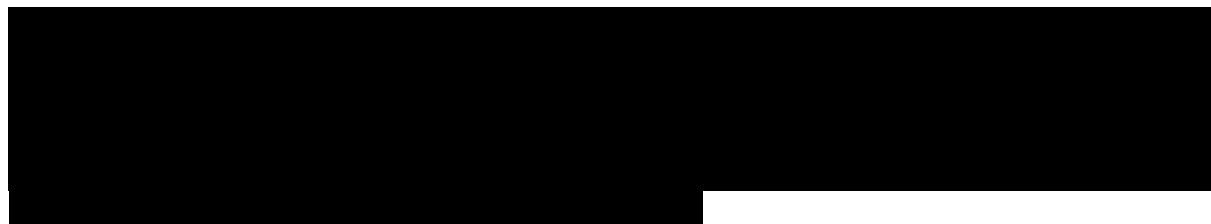
**Крагујевац
Децембар 2024. година.**

САДРЖАЈ РАДА

1. УВОД	2
2. КАРАКТЕРИСТИКЕ ГРАДСКОГ ТРАНСПОРТА ПУТНИКА	3
3. ЕЛЕМЕНТИ ЈАВНОГ ГРАДСКОГ ТРАНСПОРТА ПУТНИКА	4
3.1. КОНВЕНЦИОНАЛНИ СИСТЕМИ ТРАНСПОРТА.....	5
3.2. НОВИ ИНОВАТИВНИ СИСТЕМИ ТРАНСПОРТА.....	5
3.3. СИСТЕМИ ПАРАТРАНЗИТА.....	6
3.4. СПЕЦИФИЧНИ ТРАНСПОРТНИ СИСТЕМИ.....	6
4. ПРОБЛЕМИ И ИЗАЗОВИ ГРАДСКОГ ТРАНСПОРТА	7
5. ПРИМЕРИ ДОБРИХ ПРАКСИ ИЗ ДРУГИХ ГРАДОВА	8
6. ЗАКЉУЧАК.....	10
7. ЛИТЕРАТУРА	11
8. ПОПИС СЛИКА	11

1. УВОД

Јавни градски транспорт путника представља систем организованог превоза путника у урбаним срединама, у којем се користе возила која су на располагању широј јавности, а не само појединцима. Овај превоз обухвата различите врсте возила, као што су аутобуси, трамваји, тролејбуси, метро и други облици превоза, који су доступни на основу фиксних линија, редова вожње и унапред дефинисаних станица или терминала. Јавни градски транспорт је кључан за обезбеђивање мобилности грађана, смањење саобраћајних гужви, као и за побољшање квалитета животне средине, будући да доприноси смањењу емисије штетних гасова и зависности од индивидуалног саобраћаја [4].

2. КАРАКТЕРИСТИКЕ ГРАДСКОГ ТРАНСПОРТА ПУТНИКА

Ако се посматра национални транспорт путника онда се у нашим условима, исти може класификовати као:

- Међуградски (који се реализује између насељених места у оквиру државе, а која припадају различитим општинама)
- Локални, чији је територијални домен у оквиру општине (града)
- Градски (који се реализује на урбанистичко ограниченом и изграђеном подручју) [1].

Градски транспорт путника јавног карактера је доступан свима под унапред познатим условима. За његово организовање надлежне су градске (или регионалне) управе. Начин коришћења и капацитивне способности јавни градски транспорт путника разврставају у неколико основних облика:

- Јавни градски масовни превоз
- Флексибилни превоз
- Специфични превоз [1]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

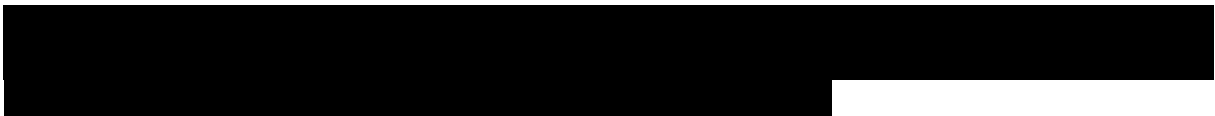
3. ЕЛЕМЕНТИ ЈАВНОГ ГРАДСКОГ ТРАНСПОРТА ПУТНИКА

Елементи јавног градског превоза могу се посматрати на различите начине. Задовољавајуће сагледавање њихових основних карактеристика омогућава разликовање система у оквиру њихове основне и уобичајене класификације, на:

- Конвенционалне системе
- Нове (иновативне) системе
- Специфичне системе
- Системе паратранспорта (паратранзита) [1]

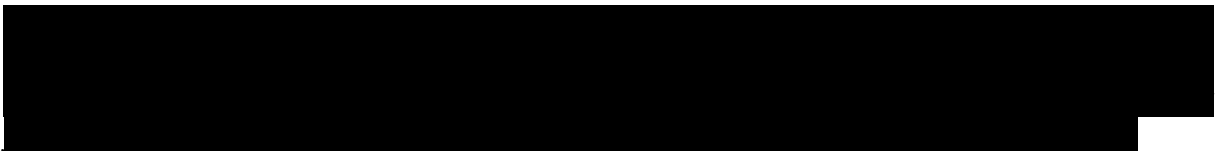
Таква класификација и приказивање појединих карактеристика у оквиру исте истичу значајне компаративне експлоатационо-техничке специфичности сваког од система [1].

3.1 Конвенционални системи транспорта

Слика 1. Трамвај

3.2 Нови (иновативни) системи транспорта

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Слика 2. Жичара

4. ПРОБЛЕМИ И ИЗАЗОВИ ГРАДСКОГ ТРАНСПОРТА

Јавни градски транспорт суочава се са низом проблема који утичу на његову ефикасност и квалитет услуга. Преоптерећеност саобраћаја, застарела инфраструктура и финансијска одрживост само су неки од кључних изазова. Поред тога, еколошки аспект и потреба за модернизацијом система постају све важнији, јер градови настоје да смање емисију загађивача и побољшају квалитет живота својих становника [3].

Слика 3. Преоптерећеност саобраћајне мреже у Београду

- Финансијска одрживост Јавни превоз у многим градовима није финансијски самоодржив и зависи од субвенција. Низак приход од карата у односу на високе оперативне трошкове ствара буџетске проблеме. Политичке и административне промене могу успорити улагања у побољшање система

Слика 4. Застарела инфраструктура

5. ПРИМЕРИ ДОБРИХ ПРАКСИ ИЗ ДРУГИХ ГРАДОВА

Слика 5. Електрични аутобус у Москви

Слика 6. Железничка станица у Берлину

6. ЗАКЉУЧАК

Јавни градски превоз путника представља кључну компоненту урбаних система, јер омогућава ефикасан, еколошки прихватљив и приступачан начин превоза. Кроз развој и унапређење инфраструктуре и возних флота, као и увођењем савремених технологија (као што су паметне станице и дигитални системи за плаћање карата), могуће је унапредити квалитет услуга, смањити гужве у саобраћају и допринети смањењу емисије штетних гасова. Иако постоје изазови као што су финансирање, преоптерећење линија и усклађивање са потребама грађана, правовремена улагања и стратешко планирање могу значајно побољшати стање у овој области. У том контексту, јавни градски превоз има кључну улогу у стварању одрживих градова и повећању квалитета живота грађана [3].

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

7. ЛИТЕРАТУРА

- [1] ЈАВНИ ГРАДСКИ ТРАНСПОРТ ПУТНИКА Др Мирослав Божовић – преузето дана 09.11.2024.
- [2] <https://punkufer.dnevnik.hr/clanak/zanimljivosti/berlinska-podzemna-zeljeznica-u-bahn---696076>. – преузето дана 09.11.2024.
- [3] <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S2213624X2400172X> - преузето дана 09.11.2024
- [4] <https://www.quality.unze.ba/zbornici/QUALITY%202011/173-Q11-148>. – преузето дана 09.11.2024.
- [5] <https://www.scribd.com/document/340193045/Gradski-Prevoz-SeminarSKI-Rad-2014B7> - преузето дана 09.11.2024.

8. ПОПИС СЛИКА

Слика 1.	Трамвај	5
Слика 2.	Жичара	6
Слика 3.	Преоптерећеност саобраћајне мреже у Београду	7
Слика 4.	Застарела инфраструктура	8
Слика 5.	Електрични аутобус у Москви	9
Слика 6.	Железничка станица у Берлину	10